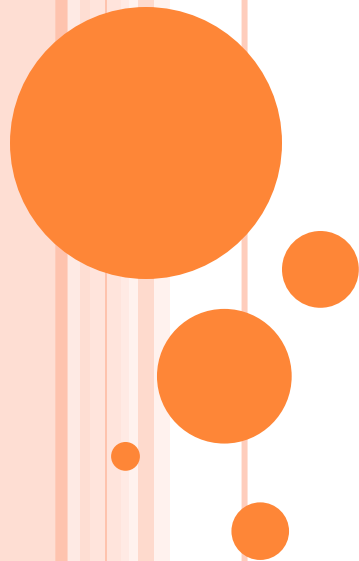

NAVŠTĚVNÍCI MUZEÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI – NESLYŠÍCÍ

MARKÉTA SPILKOVÁ
NAĎA HYNKOVÁ DINGOVÁ

12. 12. 2013, Praha

TERMINOLOGIE

- Za **neslyšící** se podle zákona považují osoby, které neslyší od narození, nebo ztratily sluch před rozvinutím mluvené řeči, nebo osoby s úplnou či praktickou hluchotou, které ztratily sluch po rozvinutí mluvené řeči, a osoby těžce nedoslýchavé, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotně porozumět mluvené řeči sluchem.
- hluchý x hluchoněmý x neslyšící

KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY

- Komunikačními systémy neslyšících a se podle zákona rozumí **český znakový jazyk** a komunikační systémy vycházející z českého jazyka.
- § 4 **Český znakový jazyk**
- § 6 Komunikační systémy vycházející z českého jazyka jsou **znakovaná čeština**, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny, písemný záznam mluvené řeči, Lormova abeceda, daktylografika, Braillovo písmo s využitím taktilní formy, taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma.

POSKYTOVÁNÍ TLUMOČNICKÝCH SLUŽEB V SOUČASNOSTI

- Dne 21. května 1998 byl prezidentem Václavem Havlem podepsán

zákon č. 155/1998 Sb. o znakové řeči, nabyl účinnosti 1. ledna 1999

zákon 384/2008 Sb. o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob ze dne 23. září 2008

TYPY TLUMOČNICKÝCH SLUŽEB

- Tlumočnický českého znakového jazyka
- Transliterátor znakované češtiny
- Vizualizátor mluvené češtiny (x písemný záznam mluvené řeči = simultánní přepis v reálném čase)
- Tlumočení pro osoby s hluchoslepotou

KDO TLUMOČNICKOU SLUŽBU ZAJIŠŤUJE?

- Poskytovatelé tlumočnických služeb (v ČR je cca 38 poskytovatelů = organizací různé velikosti, které mají registrovanou tlumočnickou službu)

Mezi poskytovateli je např.

- SNN v ČR (největší poskytovatel)
- Česká komora tlumočnicků znakového jazyka (poskytovatel zaměřený na oblast kultury a vzdělávání)

KOMUNIKACE S NESLYŠÍCÍMI BEZ PŘÍTOMNOSTI TLUMOČNÍKA

- V českém znakovém jazyce (doporučuji, je to krásný jazyk pro učení se)
- Písemná komunikace (papír, mobil, počítač, chat x pozor piště jasně stručně srozumitelně)
- Odezírání (pozor, odezírá se cizí jazyk, je to velmi náročné)
- Přirozená gesta, mimika (pomůže)
- **Modelová situace**

ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Profesionální tlumočnick je osoba, která za úplatu převádí jednoznačně smysl sdělení z výchozího jazyka do jazyka cílového. Je mostem mezi slyšícím a neslyšícím účastníkem komunikace a jejich dvěma odlišnými jazyky a kulturami. Sám nic nevysvětluje, nepřidává ani neubírá. Tlumočí věrně způsob vyjádření, nemění význam ani obsah sdělení. Tlumočnick se nesnaží být **aktivním účastníkem komunikace**.
- Tlumočnick následuje způsob komunikace preferovaný neslyšícím klientem.
- Tlumočnick přijímá zásadně jen takové závazky, které odpovídají jeho schopnostem, kvalifikaci a přípravě. Nese plnou zodpovědnost za kvalitu své práce. Pokud tlumočnick zjistí, že komunikace s daným neslyšícím klientem je nad jeho možnosti a schopnosti, tlumočení odmítne.

KOMUNIKACE S NESLYŠÍCÍMI S TLUMOČNÍKEM

Před prohlídkou:

- Příprava na tlumočenou prohlídku (neslyšící potřebují kvalitní informace, to splní kvalitní tlumočnick, tomu pomohou podklady pro přípravu)

Během prohlídky:

- Výhodnější je menší počet lidí ve skupině, pauzy ve výkladu, aby byl čas prohlédnout si exponáty = čas prohlídky je delší
- Technika (na tlumočnicka a průvodce musí být vidět, pozor na prohlídky ve tmě)

ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Tlumočnick přizpůsobuje své chování a oděv přiměřeně situaci, v jejímž rámci tlumočí.
- Tlumočnick je vázán mlčenlivostí, která se týká všeho, co se dozví během tlumočení neveřejných jednání.
- Tlumočnick neodmítne klienta pro jeho národnost, rasu, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst.
- Tlumočnick má právo odmítnout výkon své profese z důvodu pro něj špatných pracovních podmínek, nebo v případě, že by nedokázal být neutrální vůči tlumočenému sdělení, a poškodil tak klienta, svou osobu nebo profesi.

ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Tlumočnick sleduje vývoj své profese a její náplně u nás i ve světě, učí se znát kulturu Neslyšících, doplňuje své vědomosti týkající se problematiky sluchově postižených a cíleně zvyšuje svou profesionální úroveň.
- Tlumočnick ctí svou profesi, usiluje o spolupráci s ostatními tlumočnický při prosazování a obhajobě společných profesionálních zájmů.
- Členové České komory tlumočnicků znakového jazyka se vzájemně respektují.
- Tlumočnick zná etický kodex a dodržuje ho

DESATERO PRO KOMUNIKACI PŘES TLUMOČNÍKA

- Neslyšící člověk při komunikaci s úřady má právo na tlumočníka, pokud o to požádá.
- Neslyšící člověk má právo vybrat si tlumočníka, kterému dobře rozumí a kterému důvěřuje.
- Tlumočení může probíhat formou znakového jazyka, znakované, mluvené či psané češtiny dle komunikační preference neslyšícího člověka.
- Rozhovor vedeme přímo s neslyšícím člověkem a udržujeme zrakový kontakt s ním, nikoliv s tlumočnickem.
- Nemluvíme s tlumočnickem s tím, že ten to později neslyšícímu klientovi vysvětlí.
- Neslyšící účastník hovoru má právo na informace v plné kvalitě a v čase, kdy mu jsou určeny a ptát se průběžně na to, co ho zajímá.

DESATERO PRO KOMUNIKACI PŘES TLUMOČNÍKA

- Tlumočnick musí být vždy vedle slyšící osoby, jejíž řeč tlumočí.
- Během hovoru neodbíháme.
- Mluvíme svým obvyklým tempem. Tlumočnick nás sám upozorní, bude-li třeba řeč zpomalit.
- Máme na paměti, že při tlumočení vždy dochází k časovému skluzu.
- Na konci hovoru se neslyšícího člověka zeptáme, zda ještě něco potřebuje upřesnit.
- I když se s neslyšícím klientem dorozumíváme přes tlumočnicka, dejme mu s sebou také písemné sdělení o důležitých doporučeních.

ŽÁDOST NESLYŠÍCÍCH

- Neslyšící se zajímají o kulturu slyšící většiny – prosíme o spolupráci na zpřístupnění výstav pro neslyšící x tlumočení x videoprůvodce x speciální prohlídky
- Neslyšící chtějí být informováni – prosíme o překlad základních a stálých informací na webových stránkách (ušetří to komunikaci, napomůže porozumění)
- Neslyšící chtějí spolupracovat a být nápomocni – prosím komunikujme, vymýšlejme, vylepšujme, bavme se

PODĚKOVÁNÍ

- Podařilo se nám začít spolupráci a ukázat správný směr i jiným muzeím mimo Prahu.
- Pokračujme v tom...

Kontakt:

- Markéta Spilková marketa.spilkova@gmail.com
- Naďa Hynková Dingová nada.dingova@cktzj.com

Děkuji za pozornost!

nada.dingova@cktzj.com

